Stadion

27
(477)

6. července 1962
Ročník 10
Cena 1 Kčs

SCHROIFF, VAVA, POPLUHÁR a NOVÁK jsou aktéry této situace před naší brankou ve finálovém utkání letošního MS v kopané. – O tom, jak to ve finále vypadalo, a o mistrovství světa vůbec se dočtete v celém čísle Stadionu.

V CHILE SE HRÁLO 32 ZÁPASŮ

Skupina A – Arica

Uruguay-Kolumbie 2:1 (0:1), SSSR-Jugoslávie 2:0 (0:0), Jugoslávie-Uruguay 3:1 (2:1), SSSR-Kolumbie 4:4 (3:1), SSSR-Uruguay 2:1 (1:0), Jugoslávie-Kolumbie 5:0 (2:0).

1. SSSR	3	2	1	0	8:5	5
2. JUGOSLÁVIE	3	2	0	1	8:3	4
3. URUGUAY	3	1	0	2	4:6	2
4. KOLUMBIE	3	0	1	2	5:11	1

Skupina B – Santiago

Chile-Švýcarsko 3:1 (1:1), NSR-Itálie 0:0, Chile-Itálie 2:0 (0:0), NSR-Švýcarsko 2:1 (1:0), Chile-NSR 0:2 (0:1), Itálie-Švýcarsko 3:0 (1:0).

1. NSR	3	2	1	0	4:1	5
2. CHILE	3	2	0	1	5:3	4
3. ITÁLIE	3	1	1	1	3:2	3
4. ŠVÝCARSKO	3	0	0	3	2:8	0

Skupina C – Viňa del Mar

Brazílie-Mexiko 2:0 (0:0), ČSSR-Španělsko 1:0 (0:0), ČSSR-Brazílie 0:0, Španělsko-Mexiko 1:0 (0:0), Brazílie-Španělsko 2:1 (0:1), ČSSR-Mexiko 1:3.

1. BRAZÍLIE	3	2	1	0	4:1	5
2. ČSSR	3	1	1	1	2:3	3
3. MEXIKO	3	1	0	2	3:4	2
4. ŠPANĚLSKO	3	1	0	2	2:3	2

Skupina D – Rancagua

Argentina-Bulharsko 1:0 (1:0), Maďarsko-Anglie 2:1 (1:0), Anglie-Argentina 3:1 (2:0), Maďarsko-Bulharsko 6:1 (4:0), Maďarsko-Argentina 0:0, Anglie-Bulharsko 0:0.

1. MAĎARSKO	3	2	1	0	8:2	5
2. ANGLIE	3	1	1	1	4:3	3
3. ARGENTINA	3	1	1	1	2:3	3
4. BULHARSKO	3	0	1	2	1:7	1

Čtvrtfinále:	Arica	Chile-SSSR 2:1 (2:1)
	Santiago	Jugoslávie-NSR 1:0 (0:0)
	Viňa del Mar	Brazílie-Anglie 3:1 (1:1)
	Rancagua	ČSSR-Maďarsko 1:0 (1:0)
Semifinále:	Santiago	Brazílie-Chile 4:2 (2:1)
	Viňa del Mar	ČSSR-Jugoslávie 3:1 (0:0)
O třetí místo:	Santiago	Chile-Jugoslávie 1:0 (0:0)
Finále:	Santiago	Brazílie-ČSSR 3:1 (1:1)

Kapitán mužstva Brazílie Mauro se zlatou soškou Julese Rimeta.

Poslední okamžiky před rozhodujícím utkáním sedmého mistrovství světa v kopané. S rozhodčím Latyševem (SSSR) se zdraví Mauro, vlevo jsou Novák a Holanďan Horn, vzadu Skot Davidson ▼

Pohár chilského ministra vnitra pro druhé nejlepší fotbalové mužstvo světa – pro Čechoslováky.

BRAZÍLIE

Zleva stojí Djalma Santos, Zito, Gilmar, Zozimo, Nilton Santos a Mauro, vpředu je masér Americo, Garrincha, Didi, Vava, Amarildo a Zagallo.

ČESKOSLOVENSKO

Zleva stojí Jiří Tichý, Josef Masopust, Ján Popluhár, Vilém Schroiff, Svatopluk Pluskal a Ladislav Novák, vpředu jsou Tomáš Pospíchal, Adolf Scherer, Josef Kadraba, Andrej Kvašňák a Josef Jelínek. Po příjezdu domů byli vyznamenáni zasloužilí mistři sportu Ladislav Novák, Svatopluk Pluskal a Josef Masopust veřejným uznáním „Za zásluhy o rozvoj čs. tělesné výchovy" I. stupně, Vilém Schroiff, Pavel Kouba, Ján Popluhár, Jiří Tichý, Titus Buberník, Josef Jelínek, Pavol Molnár a Adolf Scherer se stali zasloužilými mistry sportu, František Schmucker, Vladimír Kos, Tomáš Pospíchal, Václav Mašek, Jozef Bomba, Andrej Kvašňák, Jozef Adamec, Josef Kadraba, Jozef Štibrányi a Jan Lála se stali mistry sportu, a konečně trenérovi Rudolfu Vytlačilovi byl udělen čestný titul zasloužilý trenér.

90

Neděle 17. června 1962. Obloha zůstala i tentokrát neuvěřitelně modrá, čistá. Vůbec nepřipomínala, že v této části světa je už neodvratitelný podzim. Estadio Nacional, chlouba chilské země a Santiaga. Je 14 hodin. Na plochu stadiónu nastupuje hudba kadetů s čestnou rotou. Teprve když stojí uprostřed hřiště a hraje hymny, uvědomuješ si nejsilněji tuto radostnou skutečnost: Tak daleko se už probojovali naši reprezentanti!

Ani dnes není ovšem stadión vyprodán do posledního místečka. Místa na hlavních tribunách stojí 13 tvrdých amerických dolarů, ještě víc než po dobu celého mistrovství. A jakkoliv je velká láska chilských lidí ke kopané, nedokáže překonat tuto propast. 75 000 diváků očekává už s napětím obě mužstva. Teprve včera, na poslední chvíli, přijela z Brazílie další početná výprava turistů, aby povzbudila své mužstvo.

Konečně vystupují z tunelu vpravo Brazilci. Pomalu, rozvážně. Vede je jejich kapitán Mauro, za ním jde brankář Gilmar a ostatní. Jakoby se jim nechtělo vůbec ven, pod oslnivé, rozžhavené slunce. Pálí do očí, ale je to jejich slunce, jihoamerické. Ještě chvíle ticha, a pak teprve vypukne potlesk, pak teprve se převalí směrem k pravému tunelu mohutná smečka fotoreportérů a kameramanů.

Jen několik málo okamžiků později se objevují vlevo od tribuny, na níž sedíme, naši hráči v červenobílých dresech. Ještě před kapitánem Novákem a brankářem Schroiffem jde však čtveřice náhradníků a nese velkou, červenobílomodrou zástavu chilské země. Vteřiny překvapení, a pak frenetický potlesk. Chilané si už dávno zamilovali tu odvážnou partu fotbalistů z daleké, pro ně dosud neznámé země, kteří sem přivezli nejen dobrý fotbal, ale i slova přátelství a míru. A vlajka, kterou nyní před sebou nesou, je jenom vyjádřením pěkných, přátelských vztahů, které se upevňovaly každým dnem.

Snad ani všichni fotoreportéři nestačili vyfotografovat mužstvo obhájců titulu a už se přelili k Čechoslovákům. Už se jich zmocnili a čočky jejich aparátů teď na věčné časy zachytí jedenáct hráčů, kteří se v roce 1962 probojovali až do finále světového šampionátu.

To už jsou na hřišti i rozhodčí utkání: sovětský Latyšev, Holanďan Horn a Švéd Davidson. Je 14.30 a utkání může začít. Přes odpor fotografů, kteří se ještě nechtějí rozloučit s hrací plochou, kteří dosud neukojili svůj reportérský hlad.

Brazilci vyhráli los a volili stranu proti slunci; dobře věděli, že ve druhém poločase bude ještě oslnivější. Kadrabovi se dostává cti, aby zahájil finálový zápas. Už není čas na přemýšlení. Jenom ještě jednou přelétnout sestavu Brazilců a seřadit si hráče tak, jak opravdu hrají, a nikoliv, jak jsou uvedeni v zápise: V brance Gilmar, vzadu čtyřčlenná hráz D. Santos, Mauro, Zozimo a N. Santos, před nimi dvojice Didi, Zito a čtyři útočníci Garrincha, Vava, Amarildo a Zagalo. Garrincha bude jistě při chuti; ve středečním semifinále byl vyloučen, ale komise FIFA uznala, že byl k nepěknému souboji s domácím hráčem vyprovokován a že vyloučení bylo dostatečným trestem. Dá naší obraně určitě dost práce, ale kdyby nehrál, nebyla by to Brazílie. A my chceme ještě jednou dokázat, že jsme i mistrům světa rovnocenným soupeřem. Horší je, že sami nejsme kompletní. Mladý Lála, který tak srdnatě bojoval v každém zápase, nemůže nastoupit. Už v prvním utkání byl zraněn a v každém dalším zápase hrál s bolestivým výronem na stehenním svalu. Po utkání s Jugoslávií se výron natolik zvětšil, že dnes už to opravdu nejde.

A tak si ještě zopakujeme naši sestavu. Jak stojí a hrají naši hráči? Schroiff, Tichý, Pluskal, Popluhár, Novák. Pak dvojice Masopust, Kvašňák a docela vpředu Pospíchal, Scherer, Kadraba a Jelínek.

Běží teprve první minuta utkání. A tribuny se zavlní prvním velkým překvapením. Pospíchal utekl Niltonu Santosovi, přihrál Kadrabovi, rychlá narážečka na Scherera, a jen odvážný Gilmarův skok pod nohy československého útočníka zachránil brazilskou branku. O minutu později, po Kadrabově přihrávce, střílí prudce Kvašňák a míč jde jen těsně nad břevno.

Ti Čechoslováci začínají! Vždyť se o nich

1:0

To bylo v 15. minutě hry. Masopust naběhl na skvělou Pospíchalovu přihrávku a podél vyběhnuvšího Gilmara poslal míč do brazilské sítě. Zleva: Zozimo, Masopust, Djalma Santos a Gilmar.

Estadio Nacional, Národní stadión v Santiagu (na snímku zcela nahoře), se zaplnil 75 000 diváky, kteří shlédli závěrečné utkání sedmého světového mistrovství v kopané. A byli bojem nadšeni!

Hned od zahajovacího hvizdu rozhodčího Latyševa viděli diváci skvělou hru. Už v první minutě musel zasáhnout do hry Gilmar, který skočil pod nohy nabíhajícímu Schererovi, a dvě minuty později ho musel napodobit Schroiff. Na Garrinchovu přihrávku nabíhal Vava – a málem . . . Jak to skončilo, to ukazuje uklidňující Pluskalův pohyb rukama. Vava leží na Schroiffovi, ale ten má míč v rukou. Vlevo je Kvašňák (19), vpravo přihlíží Scherer.

VELKÝCH MINUT

1:1

Byla to nijaká akce. Zagallo házel aut, míč hodil k Amarildovým nohám. Náhradník za Pelého unikl Tichému, udělal kličku i Pluskalovi – a pak poslal ostrou falšovanou střelu na naši branku takřka z autové čáry . . . Schroiff vyběhl z branky, protože tam nabíhal zcela volný Vava, ale míč se stočil těsně kolem tyče za jeho záda. V tomto okamžiku sleduje překvapený Schroiff v pádu míč při jeho letu do sítě.

To už je o vteřinku později. Schroiff klečí na trávníku, nad ním zoufá Popluhár, vlevo (schován trochu za tyčí) jásá Vava, za nim je Kvašňák a úplně vlevo Masopust. Střelce Amarildu není na snímku vidět, je schován za sítí, stejně jako Tichý s Pluskalem. ▶

Místo zraněného Pelého hrál závěrečná čtyři utkání na levé spojce mužstva mistrů světa Amarildo. Nejlepší výkony podal v zápasech se Španělskem (byl autorem obou branek) a s Chile, a také v utkání s ČSSR se přičinil o naši porážku. Po finálovém utkání se mu dostalo mnoho gratulací – i od brazilských fanynek.

psalo, že jsou jen mistry obranné hry a manévrování. A teď najednou se tváří, jako by chtěli vyhrát i finále, jako by výborný výkon jejich útoku proti Jugoslávii neměl zůstat jen výjimkou. Kvašňák, o kterém psaly noviny s uznáním jako o chodícím muži, který byl všude, ale jemuž nezbývaly už síly na střelbu, tlačí se teď do útoku.

Ale kdež! To je právě síla systému 4–2–4, když jej hrají hráči rychlí, bystří, kteří mají schopnosti reagovat na každou skutečnost a přizpůsobit se každé situaci. V šesti, často i v sedmi útočit a vzápětí i v osmi bránit. Však Brazilci hrající rovněž 4–2–4 to také dovedou a Masopust s Kvašňákem ochutnají zas největší kus práce. Napřed Zito dvakrát ohrožuje Schroiffovu branku, pak v 5. minutě uteče poprvé Garrincha svým typickým způsobem až na brankovou čáru a odtud posílá míč zpět k nabíhajícímu Vavovi. Tak padly před čtyřmi roky ve Stockholmu dvě branky do sítě Švédů. Z téměř kolmé přihrávky se útočníkům nejlépe, nejpohotověji střílí. Stačí nastavit nohu nebo hlavu. Tentokrát jenom tyč zachránila Schroiffovu branku.

Hra dostává oboustranně strhující ráz, udržujeme si však stále více iniciativy. V 11. minutě se valí Scherer jako tank po pravé straně a Zozimo jen s námahou odvrací na roh. Pospíchalův lehký míč a Kvašňákova tvrdá hlava – a míč letí jen centimetry nad Gilmarovou brankou.

Patnáctá minuta. Začíná to od Kadraby. Odtud jde míč k Schererovi a opět bez jakéhokoliv zdržení k Pospíchalovi. Co to Pospíchal dělá? Snad se až příliš namlsal několika prvními úniky, snad ho povzbudila zatímní bezmocnost nejstaršího brazilského hráče Niltona Santose, který mu byl určen za strážce. Ale teď jde s míčem nikoliv k postranní čáře, kde je dostatek prostoru, ale postupuje s nim do středu hřiště, kde prostor jenom zbytečně zhušťuje. Počkejte! Ano, povedla se mu jedna klička, druhá, ale to všechno se zdá být zbytečné.

Jenže Tomáš Pospíchal se už v té chvíli rozhodl, že akci dokončí. Chladnokrevně drží míč a počítá. Čeká, až na sebe přiláká ještě větší počet protihráčů. A teprve pak, když vidí, že zezadu nabíhá do uličky Masopust, pošle míč s jistotou po zemi dopředu.

Josef Masopust, o němž se už pochybovalo, zda ještě unese celou tíhu mistrovských bojů, hraje dnes právě padesáté utkání v barvách národního mužstva. Jak to bylo najednou všechno rychlé! Gilmar podlehl panice tohoto okamžiku, vyběhl proti Masopustovi. Ale ten docela chladnokrevně poslal už míč do sítě. Jak to najednou vypadalo všechno jednoduše! Vedeme 1:0.

Brazilci z nás mají respekt od samotného zahájení utkání. Nebyli by však mistry světa, kdyby se jim měly nohy rozechvět ještě víc.

Náhradník Amarildo, kterého jsme viděli dvě třetiny zápasu se Španělskem zápasit s trémou, který však v závěru dvěma brankami rozhodl o postupu svého mužstva, hraje dnes už s jistotou mistra. Je z brazilského útoku nejrychlejší, nejtvrdší, nejdrzejší, a také nejmladší. V 17. minutě utekl Amarildo po levé straně, udělal kličku Tichému a dostal se téměř až k levé postranní čáře. Nebyla to výhodná pozice, ale před Schroiffem už nabíhal na centr Vava. Ale Amarildo místo centru poslal na naši branku tvrdou, falšovanou střelu – a ta skončila za Schroiffovými záda.

Kolik vyřeší! Schroiff takových situací při utkání s Maďarskem! Kolikrát utekla maďarská křídla Sandor a Fenyvesi a kolikrát se už hlavy Tichého a Alberta těšily na jejich přesné míče! Schroiff jim je bravurními zákroky sbíral nad hlavami. Také tentokrát vyrazil proti Vavovi. Osudná chyba. Když už Amarildův míč směřoval do sítě, padl za ním Schroiff. Amarildo se večer přiznal, že zavřel oči a kopl do míče. Vůbec nevěděl, že střílí. Co to však bylo platné. Na tabuli se rozsvítilo: Brazilie 1 – Checoslovaquia 1. Ano, byla to Schroiffova chyba. Stačilo zůstat stát v brance a zakrýt Amarildovi celý úhel.

Naši rychle setřásli ze sebe neklid a šli neohroženě znovu kupředu. Diváci nevycházeli z překvapení. Čechoslováci zůstali po celý první poločas lepším mužstvem! Jejich útoky byly chladnokrevnější, technicky vybroušené a nebezpečné. Jenom branku se jim nepodařilo

vstřelit. Nejblíže k ní měli ve 32. minutě. To už Tichý dávno zvládl svůj těžký úkol. Není to nic příjemného nastoupit do rozehraného mužstva poprvé teprve ve finále. Läla byl samozřejmě rychlejší, výbušnější a dost možná, že by ho Amarildo při první brance neobešel. Ale teď už hraje Tichý pozičně skvěle, a právě nyní postupuje odvážně s míčem po místě pravého křídla. Lehce a přesně přenáší míč až na levou stranu útoku a Gilmar se marně snaží jej zasáhnout. Kvašňák napíná své dlouhé tělo do prohnutého luku a hlavou usměrňuje míč. Už vstáváme ze svých míst, už se chystáme nasadit hlasivky na nejsilnější tón, jakkoliv sedíme mezi vážnými novináři. Jenže míč jde vedle Gilmarovy branky. Snad o jediný centimetr . . .

Pak už je za chvíli poločas a člověk se marně snaží uklidnit. Ani se nezvedá ze svých sedadel, tribuny jsou příliš rozechvělé, než aby se vešly do ochozů, kde prodávají chladivé nápoje a kde rozdávají pro uklidnění i pro reklamu brazilskou kávu.

Druhý poločas. Vůbec nic se nemění. Není ani známka toho, že by naše mužstvo mělo polevit. Útok střídá útok, oba brankáři mají plné ruce práce. Ještě v 65. minutě celá obrana i záloha Brazílie jenom s největším vypětím odvracejí soustředěné nápory našich útočníků.

Pak přijde 68. minuta. Zozimo, který ztěží stačí na svůj obranný úkol, tentokrát poprvé vyjde s míčem trochu dopředu a najde až na levé straně Amarilda. Mladý Brazilčan osvědčuje i nyní vzorný klid a vysoký přehled o situaci. Je s míčem až téměř u brankové čáry, obrací se však a dělá odvážnou kličku našemu Tichému. Dosud to ničím nehrozí, ale příští okamžiky potvrdily, že bylo třeba dotlačit Amarilda i s míčem raději do rohu. Amarildo postupuje s míčem do vnitřku hřiště, znovu se otáčí a hledá komu přihrát. Záložník Zito naběhl na Amarildův míč, který přelétl Schroiffa, a na svých prsou jej donáší do naší branky. Brazílie získává vedení 2:1.

Ještě není ani zdaleka konec zápasu, ještě není ani zdaleka konec našeho odhodlání. Jestliže jsme v prvním poločase svou útočnou hrou zcela rozvrátili taktický plán Brazilců, kteří byli připraveni demonstrovat sílu i krásu své kopané, a zatím museli ponechat vpředu jen Garrinchu, Vavu a Amarilda, aby z ostatních vytvořili obranný val proti našim útokům – pak nás nezlomí ani okamžik, kdy začínáme svůj velký boj prohrávat. V 73. minutě centruje zleva prudký míč náš Jelínek. Djalma Santos instinktivně roztahuje ruce a pravičkou dává míči jiný směr. Naši hráči i obecenstvo reklamují pokutový kop.

A v 79. minutě se kapitola santiagského finále 1962 uzavírá. Djalma Santos vyrazil prudce vpřed. Všech jedenáct brazilských hráčů dovede bránit i útočit. Santos posílá z pravé strany vysoký míč před naši branku. Pluskal dělá Schroiffovi místo, Schroiff ale míč podbíhá, protože je oslněn prudkým sluncem, a míč se kutálí přímo na Vavovu nohu a odtud do sítě . . . 3:1.

„Teprve v této chvíli jsem si oddychl," řekl po utkání brazilský trenér Moreira. „Až do tohoto okamžiku jsme se neustále chvěli o výsledek. Čechoslováci byli skvělým, naprosto vyrovnaným soupeřem!"

A pak už byl brzy konec. Brazilci opojeni úspěchem vystoupili podruhé v historii MS na nejvyšší stupeň. Naši stáli trochu opodál, ještě pobledlí a rozechvělí. Vždyť konečný triumf byl na dosah ruky. Ale udělali víc, než jsme jim věřili.

Už dávno odešla ze hřiště hudba kadetů s čestnou rotou, už se brazilští hráči přece jen probili přes hradbu svých diváků do šaten a do sprch. Zřízenci už stahovali za brankami sítě, vyndavali ze země postranní praporky. Brazilští diváci na tribunách a v ochozech se však teprve dostávali do varu, jejich samba nabývala na síle i vášni.

Pak jsem se konečně dostal z kabiny od mikrofonu, jehož prostřednictvím jsem dával referát do Prahy. Ochozy už byly prázdné a proti mně stál Thomaz Mazzoni, nestor brazilských novinářů. Zažil většinu mistrovství světa, viděl mnoho úspěchů, ale také porážek svého mužstva. Snad právě proto si zachoval – jediný z Brazilců – rozvahu a klid. Chtěl jsem mu blahopřát, ale on mě předešel: „Jsme šťastni, že jsme zvítězili, a jsme šťastni dvojnásob, že jsme vyhráli nad takovým soupeřem!"

JOSEF PONDĚLÍK

90 VELKÝCH MINUT

Na šťastného střelce Zitu se vzápětí vrhli jeho spoluhráči – Garrincha, Djalma Santos a nahoře je Zozimo. Nedivme se. Zito vstřelil skutečně rozhodující branku finálového utkání.

1:2

▲ *V 68. minutě utkání to byl opět Amarildo, který unikl po levé straně, a jeho oblouček přeletěl nejen Popluhára a Kvašňáka, ale i Schroiffa. Před brankou nabíhal Zito a hrudí dopravil do naší sítě míč podruhé! V dalším okamžiku už Zito jásá nad svým kouskem, zatímco Novák smutně vstává z trávníku . . .* ▼

Okamžik, který předcházel druhé brance Brazilců. Amarildo uniká po levé straně (vlevo jsou Tichý, Popluhár a nabíhající Zito) až k čáře, pak přišel onen oblouček . . . ▶

1:3

Poslední branka finálového utkání padla v 78. minutě. Vysoký míč letěl před naši branku. Oslněný Schroiff jej podběhl, míč mu vypadl z rukou – a Vava klidně poslal do sítě.

Devadesát velkých minut je u konce. Soupeři se zdraví uprostřed hřiště (Tichý s Djalmou Santosem).

Radost Brazilců po slavnostním ceremoniálu, kdy předseda FIFA Stanley Rous předal zlatou sošku kapitánu Maurovi, byla nezměrná. Každý z hráčů ji dostal na chvilku do rukou a běhali s ní po hřišti a ukazovali divákům. Brankář Gilmar udělal se zlatou soškou dokonce i salto – nu, nepovedlo se mu příliš, ale ani to nemohlo zkazit jeho radost, i radost obou Santosů, Djalmy a Niltona, kteří se za ním objímají.

MYSLITELSKÝ FOTBAL

GAVRIL KAČALIN,

hlavní trenér reprezentačního fotbalového mužstva SSSR.

Věřili jsme, že se naše mužstvo probojuje do semifinále. Jestliže se tak nestalo, neznamená to, že sovětská kopaná nemá vysokou úroveň. V Chile bylo deset mužstev, která měla přibližně stejné naděje stát se mistry světa. Ještě na minulém mistrovství ve Švédsku byli Brazilci suverénními vítězi, letos tomu zdaleka tak nebylo. K vrcholům se rychle přiblížily i další týmy. Žel, neviděl jsem v Chile hrát naše československé přátele, ale nikdy jsem nepochyboval, že i oni mohou získat víc než druhé místo ve své kvalifikační skupině.

Čechoslováci dokázali právě to, co se nepodařilo sovětským fotbalistům: Vyrovnali se výborně se změnou prostředí, s náhlým přechodem do jiných časových podmínek. Vždy hráli typicky kolektivní kopanou, ale v Chile dokázali, že jejich kolektiv je složen ze silných individualit. Mužstvo, které má ve svém středu hráče typu Masopusta, Nováka, Pluskala či Kvašňáka, bude ještě dlouho figurovat na špici světové kopané.

Je zajímavé, a také pro nás potěšující – přestože jsme zdaleka nesplnili svou úlohu na sto procent –, že mezi osmi nejlepšími mužstvy mistrovství světa jsou týmy, které nestaví pojetí své hry na takzvaných míčových kouzelnících, ale na dokonalém nebo téměř dokonalém splynutí technicky vynikajících hráčů s celým kolektivem. Proti některým fotbalovým odborníkům se neobávám o příští vývoj kopané. Pravda, jsou některé nedostatky. Projevily se i v mužstvu Sovětského svazu. Především chyběla tvůrčí iniciativa jednotlivých hráčů v samotném průběhu zápasu. To znamená pružně změnit způsob hry, zvolený před utkáním. Okamžitá a správná reakce na to, co hraje soupeř, byť jsme od něho před zápasem čekali něco docela jiného.

To je vážný nedostatek, velká chyba. Ale proč by nebylo možné odnaučit se jí? Právě českoslovenští fotbalisté mohou sloužit jako vzorový příklad pro rychlou reakci na nepředvídané situace. Oni hráli tvůrčí, myslitelský fotbal, a to jim přineslo zasloužený úspěch.

CESTA DO FINÁLE

ČSSR – MAĎARSKO 1:0. Naši reprezentanti dali hned ve 14. minutě branku a Maďaři se zoufale snažili o vyrovnání. Naši však hráli v obraně pozorně a nejlepší hráč utkání Vilém Schroiff zachytal v tomto zápase ve své životní formě. Toto byla skvělá akce maďarského útoku; Fenyvesi měl míč na hlavě a chtěl ho poslat do naší sítě – Schroiff však dokázal nemožné: ještě míč vyrazil nad břevno! Vzadu v běhu sledují celou akci – a jistě vylekaní, protože nechali Schroiffa osamoceného! – Novák, Masopust, Popluhár a Kvašňák!

Vítězství důvěry a síly kolektivu

Málokdo pochyboval už před naším odjezdem do Chile, že naši reprezentanti jsou ve výborné fyzické kondici. Mnozí však měli pochybnosti o technické zralosti, o fotbalové dokonalosti nejednoho z našich hráčů. My jsme věděli a víme, kde jsou slabší stránky našich fotbalistů. Ale věděli jsme věc daleko důležitější – že jim můžeme věřit, že dokáží ze sebe vydat maximum svých schopností. Na tomto faktu by neměnilo nic ani to, kdybychom se byli v Chile neprobojovali až do finále. Důvěra trenéra v hráče – to je jeden z nejvýznamnějších faktorů. A ta byla nejenom z mé strany, ale také od trenérské rady a dalších odpovědných pracovníků naší kopané.

Hodně se nyní píše a hovoří o tom, zda naše mužstvo hrálo na mistrovství světa defenzívně či ofenzívně. Praktikovali jsme podle okamžité situace oba způsoby hry. Drželi jsme se – jako naprostá většina mužstev v Chile – jedné zásady: dostat co nejméně branek, nejlépe vůbec žádnou. To je při turnajovém systému správné a nadmíru užitečné. Jakmile jsme ovšem postoupili ze skupiny, bylo nutné nejenom zachovat zesílenou obranu, ale intenzívněji se věnovat útočným akcím. To se výrazně projevilo při utkání s Jugoslávií a snad ještě markantněji při finálovém zápase s Brazílií.

V Chile se fotbaloví odborníci obdivovali výborné fyzické kondici našich hráčů, chválili kolektivní pojetí hry československého týmu. Před prvními zápasy psali novináři, že jsme mužstvem bez hvězd. Později už konstatovali, že i mezi našimi hráči jsou hvězdy, na které by mohlo být pyšné každé vynikající mužstvo. Nechci rozbírat, co v profesionální kopané znamená slovo hvězda. V Chile se znovu nesporně dokázalo, že řada našich hráčů má stejné technické kvality jako takzvaná největší esa západní kopané. Jsou to jistě Schroiff, Masopust, Pluskal, Novák i jiní. Ovšem proti západním fotbalovým hvězdám mají právě tu přednost, že své individuální schopnosti dávají beze zbytku ve prospěch celého kolektivu. Kolektiv! I on musí mít své vedoucí, své hlavy, řekl bych. V našem mužstvu jsou to celkem logicky starší hráči. Oni mají nejbohatší zkušenosti, dostatek klidu a rozvahy. Všechny tyto vlastnosti se přelévaly na ostatní členy mužstva.

Není nezajímavé zdůraznit, že týmy, které hrály rozhodně nejkolektivněji, právě Brazilci a my, bojovaly spolu ve finále mistrovství světa, zatímco mužstva hvězd, především Španělé a Italové, zdaleka nesplnila očekávání. To udává jasný směr vývoje kopané ve světě. Jenom kolektivy, celé sestavené z fyzicky a psychicky silných jednotlivců, mohou hrát první housle.

RUDOLF VYTLAČIL,
trenér čs. reprezentantů

◀ ČSSR – MEXIKO 1:3. Podobný obrázek skýtalo celé utkání. Naši útočili, Mexičané se zoufale bránili a těžili z rychlých protiútoků. Ani v tomto okamžiku se nepodařilo Schererovi a Kvašňákovi probít se mexickou přesilou. Dvojku má Del Muro, šestku Najera, hlavičkuje Cardenas (č. 5), mezi nimi jsou Kvašňák (19), Jauregui a Scherer (8), vpravo Diaz, Pluskal a se sedmičkou na zádech je Aguila.

ČSSR – ŠPANĚLSKO 1:0. Štěstí pro Španěly! Hned v prvních minutách podnikli naši hráči útočnou akci, najednou se u míče objevil Masopust (dostal přihrávku od Adamce) a brankář Carmelo Sedrun jen tím, že se mu vrhl pod nohy, zabránil jisté brance. Za Masopustem běží Santamaria. ▶

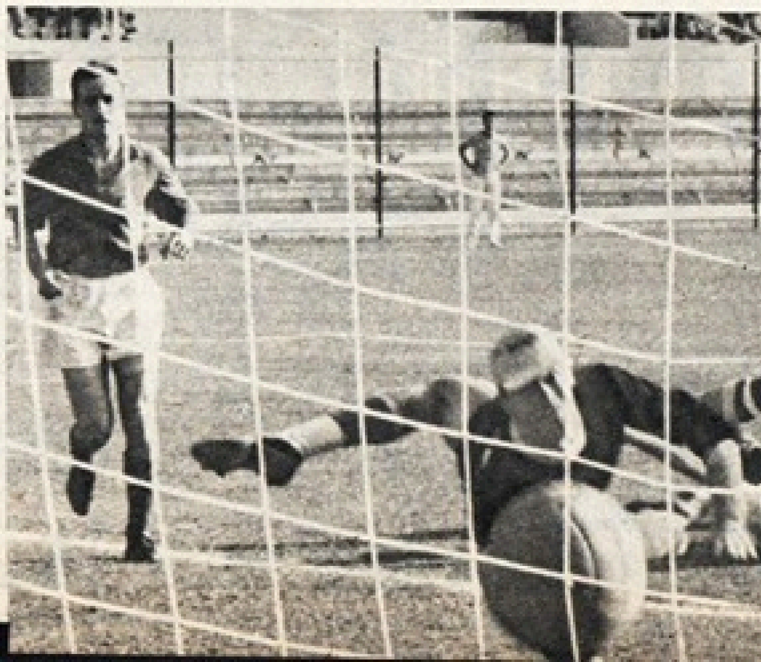

ČSSR – BRAZÍLIE 0:0. Dříve než se zranil, byl Pelé jedním z nejlepších hráčů na hřišti a působil našim obráncům velké potíže. Ale ani v tomto okamžiku to nevypadalo tak zle! Popluhár ještě stačil Pelého střelu srazit a míč se stal snadnou Schroiffovou kořistí. Za Popluhárem je Kvašňák, vpravo běží Pluskal. ◀

▲ ▶

ČSSR – JUGOSLÁVIE 3:1. To byla jedna z nejkrásnějších branek šampionátu. Jejím autorem byl Kadraba a na snímcích ji vidíte ve třech fázích. Pospíchal (je ho vidět na druhém a třetím snímku s rukama nahoře!) přihrál Kadrabovi, ten prudce vypálil. Šoškič jeho střelu stačil už jen vyrazit a Kadraba, který nabíhal k brance, vrátil míč nazpátek do sítě hlavou! Za letícím brankářem Šoškičem jsou Jusufi a Popovič, vpravo sledují celou akci Markovič a Ďurkovič.

VŠICHNI BOJOVALI

Velký souboj dvou velkých hráčů: Brazilce Amarilda a Chilana Rojase.

CHILE — JUGOSLÁVIE 1:0. Jugoslávci měli ke třetímu místu na MS rozhodně blíž než mužstvo pořadatelské země. Zejména ve druhém poločase měli daleko víc ze hry, branku Chile však chránilo štěstí. A v poslední minutě hry vstřelil Rojas rozhodující branku! Na snímku je jedna z brankových příležitostí Jugoslávců. Po ideální Galičově přihrávce poslal Šekularac míč hlavou na chilskou branku, brankář Godoy byl hodně vpředu a užuž se zdálo, že z toho bude branka. V posledním okamžiku však Raul Sanchez srazil míč hlavou na roh! Zleva: Šekularac, Cruz, Godoy, Galič a R. Sanchez.

Třetí místo na mistrovství světa obsadili reprezentanti Chile. Zleva stojí Contreras, Raul Sanchez, Rojas, Escuti, Eyzaguirre, Navarro a trenér Riera, vpředu je masér, dále Ramirez, Toro, Landa a Leonel Sanchez.

BRAZÍLIE – Chile 4:2. Skvělá akce Brazilců ve středu hřiště. Zito poslal měkký oblouček na Vavu, ten prodloužil na Amarilda, jeho hlavička letěla před branku – a tam už skákal na míč Garrincha (a poznání níž Rojas). Bylo to tak bleskurychlé a na milimetr přesné, že brankář Excuti úplně ztrnul – ale to už byl míč poprvé v jeho síti.

Mužstvo Jugoslávie, které skončilo na MS čtvrté. Zleva stojí Ďurkovič, Radakovič, Markovič, Šoškič, Jusufi a Popovič, vpředu jsou Kovačevič, Šekularac, Galič, Jerkovič a Skoblar.

BLÍZKO K TITULU

HUGO RUŠEVLJAN, člen vedení jugoslávské výpravy na mistrovství světa v Chile, technický vedoucí ligového mužstva Vojvodina Novi Sad.

Úroveň zápasů ve čtvrtfinále, semifinále a hlavně ve finále byla neporovnatelně vyšší než boje ve skupinách. Tam se hodně taktizovalo, chytračilo. Zato konečné pořadí na prvních čtyřech místech naprosto odpovídá současné výkonnosti mužstev. Brazilci vyhráli zaslouženě, přestože se mi zdáli být o stupínek slabší než před čtyřmi lety ve Švédsku.

Čechoslováci neměli daleko k nejvyššímu titulu. Ve finále hráli otevřenou ofenzivní hru, v poli měli mírnou převahu a chyběla jenom ta střelecká muška. Tvrdilo se o nich, že měli v předcházejících zápasech hodně válečnického štěstí. Jestli ano, pak je ve finálovém boji docela opustilo. Vynikající brankář Schroiff zrovna v posledním utkání pustil nejméně dvě branky, které by v předchozích zápasech bez námahy kryl. Ale to je právě hra – někdy s trochou štěstí, jindy s kopou smůly.

Celý fotbalový svět bude podle mého názoru ještě dlouho Čechoslovákům závidět jejich zadní řady. Tvůrci hry československého týmu byli Pluskal a Masopust; Masopusta pak rozhodně řadím mezi nejlepší hráče mistrovství vedle Amarilda, Djalma Santose, Leonela Sancheze, Charltona a dalšího československého hráče Pospíchala.

S umístěním našeho mužstva jsem spokojen. Mladí hráči, nezatížení fotbalovými problémy minulosti, bojovali nadšeně a houževnatě. Je to kolektiv, který zdaleka neřekl poslední slovo.

O ZLATOU NIKÉ

CHILE–SSSR 2:1. To byla branka, která otřásla sebevědomím sovětských hráčů. Leonel Sanchez střílel z 25 metrů trestný kop. Hráči SSSR postavili zeď – ta byla však „hladová", a protože Jašin měl zakrytý výhled a pozdě reagoval, střela skončila nečekaně v síti! Zleva: Ivanov (14), Čocheli, Netto (10), za ním Toro, dvanáctku má Voronin, sedmičku Ramirez, šestku Ostrovskij a před brankou jsou Maslenkin (7), nabíhající Landa (9) a Jašin. ▼

◀ *Šampionát se nehrál v rukavičkách a mnoho hráčů dohrálo už po prvních zápasech. Mezi nimi byl Slava Metreveli (na snímku), křídelní útočník SSSR. V utkání SSSR–Jugoslávie (2:0) byl zraněn na oku, obětavě zápas dohrál – ale pak musel do nemocnice a v dalších střetnutích se už na hřišti neukázal. Daleko hůř však skončil jeho spoluhráč Dubinskij. Tomu byla zlomena noha – a asi už nikdy kopanou hrát nebude.*

Oba jsou z Moskvy, týdny se už neviděli a setkali se až v Santiagu. Manželé Voroninovi. Valerij Voronin hrál za reprezentační mužstvo SSSR, jeho žena Valentina vystupovala v Santiagu se souborem Berjozka, kde je jednou ze sólistek taneční skupiny. ▶

▲ *JUGOSLÁVIE–KOLUMBIE 5:0. Jugoslávci nenechali nic náhodě, přestože jim k postupu do čtvrtfinále stačilo hrát nerozhodně. Pustili se do soupeře naplno, a nakonec vytvořili druhý střelecký rekord MS. I v tomto okamžiku měl kolumbijský brankář Sanchez štěstí. Melič (20), Radakovič (13) a Ankovič (15) prošli obranou Kolumbie (dvojku má Gonzales), ale obětavý Alzate v rozhodujícím okamžiku doslova ukopl Radakovičovi míč a na chvíli nebezpečí před svou brankou zažehnal.*

◀ *JUGOSLÁVIE–NSR 1:0. Jugoslávci měli v tomto čtvrtfinálovém utkání daleko více ze hry a zaslouženě zvítězili. Přesto však měli Němci několik příležitostí skórovat. Největší šanci zahodil v prvním poločase střední útočník Uwe Seeler, který nabíhal zcela volný na Schäferovu přihrávku – ale míč mu odskočil od kopačky a stal se kořistí brankáře Šoškiče.*

◀ *To byla rozhodující 85. minuta hry. Německý brankář Fahrian, jeden z velkých objevů MS, podával skvělé výkony ve všech zápasech, ale proti této brance byl bezmocný. Radakovičova střela z deseti metrů ho přiměla k akrobatickému zásahu – bylo však už pozdě: míč je v síti a obránce Nowak (vlevo) zesmutněl – tak jako ostatní hráči NSR.*

SERIÓZNÍ HRA ČSSR

VITTORIO POZZO, bývalý reprezentant a čelný funkcionář italského fotbalového svazu, spolupracovník turinského listu La Stampa.

Tvrdím docela jasně: Finálové utkání mezi Brazílií a Československem spasilo VII. mistrovství světa! Viděl jsem šest z dosavadních sedmi mistrovství – a toto bylo nejhorší. Jenom finále zachránilo úroveň z minulých let. Z ostatních utkání – pokud jsem je ovšem viděl – zdál se mi ještě nadprůměrný první poločas Brazílie v. Španělsko, zvláště pro výborný výkon Španělů.

Československo a Chile je možné naprosto po právu označit za mužstva, která na tomto mistrovství světa nejprůkazněji ukázala výkonnostní růst. V prvním poločase finálového zápasu ukázali Čechoslováci právě takovou přesnou a účelnou hru jako jejich předchůdci za slavných časů Nejedlého a Kádi. Hráli právě tak krásně, i když ne naprosto účinně.

Všechna ostatní mužstva mě – alespoň do určitého stupně – zklamala. Angličané hrají stále ještě „starou" kopanou. Právě tak, jako hovoří jenom anglicky, dokáží hrát jenom anglický fotbal. Na svém ostrově jsou (především v zimě) stále ještě těžko k poražení. V cizině ztrácejí hned půl své výkonnosti, přestože je vede takový Walter Winterboottom. Německé mužstvo se příliš stahovalo do defenzívy, a ze strachu, aby neprohrálo, úplně zahodilo svou obvyklou koncepci hry.

Buďme naprosto upřímní: Strach z porážky je hlavní příčinou nynějšího zcestného vývoje kopané. Podvazuje tvůrčí síly, je jako nakažlivá choroba. Od Italů, kde prakticky všechno zničila, se přenesla na hráče dalších zemí, například na Němce a Angličany, a usmrtila konstruktivního ducha hry.

Přes vyrovnaný výkon brazilských hráčů a seriózní hru Čechoslováků a Chilanů není možné být spokojen s vývojem kopané. Na tomto turnaji se ukázalo, že chybí především technická vyspělost a že se málo přihlíží k mentalitě jak jednotlivých hráčů, tak k tomu, co prospívá celým kolektivům reprezentačních mužstev.

VŠICHNI BOJOVALI O ZLATOU NIKÉ

MAĎARSKO–BULHARSKO 6:1. *Rekordním střelcem v jednom utkání byl střední útočník Maďarska Albert, který zaznamenal v tomto zápase tři branky. Tu první už ve 2. minutě hry. Využil zaváhání bulharské obrany, prošel mezi Kitovem a Kováčevem a patičkou přehodil brankáře Najdenova! Patnáctku má Bulhar Veličkov.*

BRAZÍLIE–ANGLIE 3:1. *Angličané podali v tomto utkání bojovný houževnatý výkon, ale to na mistry světa, kteří zahráli ve velkém stylu, zdaleka nestačilo. Diváci proto viděli velmi dobrou kopanou, jedno z nejlepších utkání celého šampionátu. Brazilskou branku se snaží ohrozit anglický obránce Wilson, ale obětavý Didi jeho střelu srazil. Osmičku má Greaves, trojku Mauro, vzadu je Zagallo.*

CHILE–ŠVÝCARSKO 3:1. *Švýcaři dali hned zpočátku utkání Wüthrichem branku, a pak začali hrát svůj pověstný „Riegel". Chilané si dlouho neuměli poradit s obrannou hrou soupeře a nebýt několika hrubých chyb soupeře, nemuseli utkání vyhrát. Za stavu 1:0 měli Švýcaři další skvělou možnost skórovat: chilský brankář Escuti se však obětavě vrhl pod nohy Pottierovi a míč vyrazil! Čtyřku má Navarro, pětku Contreras, vlevo leží na trávníku Švýcar Eschmann a za ním je Chilan Rojas.*

CHILE–ITÁLIE 2:0. *Černým utkáním šampionátu bylo nazváno střetnutí plné surovosti, nedisciplinovanosti hráčů obou mužstev a nemožného, stranického výkonu anglického rozhodčího Astona. Ten vyloučil Italům už v prvním poločase Ferriniho (na snímku) a Davida, přestože nejméně tolik hráčů měl vyloučit i domácímu mužstvu. Nu, a chilská policie vyprovázela vyloučené násilím ze hřiště.*

Pes na hřišti! Klidně si tam vběhl a za velkého nadšení diváků se nechal skoro pět minut honit, aby pak důstojně odešel vrátky. Stalo se to při utkání Anglie–Bulharsko v Rancague, právě v okamžiku, kdy se Angličan Charlton rozbíhal k provedení rohového kopu . . . A poněvadž utkání skončilo bez branek, tři tisíce (!) diváků si pochvalovaly, že měly aspoň chvilku zábavu – se psem!

NSR–ITÁLIE 0:0. *Byla to opatrná hra na obou stranách a soupeři se po utkání z výsledku radovali. Toto byla jedna z mála nebezpečných akcí před italskou brankou. Němec Seeler naběhl na přihrávku a hlavou posílá míč na Buffonovu branku. Snažil se v tom zabránit obránce Robotti, vpravo je střední obránce Maldini, který prý byl (podle světových odborníků) společně s Popluhárem nejlepším hráčem šampionátu na tomto místě.*

▼

VÝBORNÍ NÁSLEDOVNÍCI

LEOPOLD KIELHOLZ, člen vedení Švýcarského fotbalového svazu, bývalý reprezentant, který hrál i v mužstvu Švýcarska, jež na mistrovství světa 1934 prohrálo ve čtvrtfinále s Československem 2:3.

To, co hrál tým ČSSR na mistrovství světa v Chile, mi připomíná nejslavnější doby československé kopané. Češi byli vždy fotbalovými umělci a ukázalo se, že přes výkyvy v minulých letech jimi zůstali. Jejich obrana je ještě lepší a dokonaleji organizovaná než v našich letech. Od dob Pláničkových jsem neviděl takového brankáře, jakým je Schroiff. Nechtěl jsem dělat věštce, ale už po prvním utkání Čechoslováků s Brazilci mi bylo zřejmé, že takové mužstvo má reálné naděje postoupit hodně daleko. Hodně se psalo a tvrdilo mezi odborníky, že Čechům chybí technická vyspělost při hře. Nesmysl! Masopust nebo Pluskal jsou mezi největšími míčovými kouzelníky rovni mezi rovnými.

Nepřekvapilo mne příliš, že mužstva Sovětského svazu a Uruguaye se nedostala tak daleko, jak snad mnozí očekávali. Zájezd Sovětů do Jižní Ameriky a Uruguayců do Evropy krátce před mistrovstvím světa byl taktickou chybou. Jejich budoucí soupeři měli možnost dobře se seznámit se způsobem jejich hry. Brazilci také nejeli na evropský zájezd několik měsíců před zahájením mistrovství světa ve Švédsku, ale o dva roky dříve.

Nedomnívám se, že toto mistrovství světa bylo turnajem překvapení. Jenom ten, kdo špatně sleduje vývoj kopané, mohl považovat Čechoslováky za outsidery, a pouze ti lidé, kteří nemají představu o jihoamerickém fotbalovém prostředí, nepočítali s domácí jedenáctkou.

Čechoslovákům pak jejich velký úspěch ze srdce přeji. Nepochybuji totiž, že jsou nyní stejně dobrými sportovci a vůbec lidmi, jako byli jejich předchůdci za našich starých časů.

Doma je doma

Tentokrát – po návratu z Chile – nejde o sentimentální povzdech ani o věcné konstatování. Je to nejradostnější zjištění. Jsme doma mezi svými a nevrátili jsme se s prázdnou. Pohár v rukou Masopustových, Pluskalových a Novákových je velmi hmatatelným vyjádřením toho faktu. I to, že právě, tři nejzkušenější hráči dostali z rukou předsedy ÚV ČSTV Františka Vodsloně, čestná uznání Za zásluhy o rozvoj československé tělesné výchovy I. stupně, naplňuje radostí nejenom vyznamenané.

Každé uvítání mívá obvykle část slavnostní, a pak – nu, prostě tu druhou. Polibky, pohlazení a obejmutí od žen i ženušek, podpisy na památku, nezbytné vysvětlení: „Ten pohár, který jsem dostal jako nejlepší brankář, byl takhle veliký a pětadvacet kilo těžký. Tak za mnou jede lodí a vlakem . . .“ I pozdvižení jiného pohárů: „Ať takových chilských úspěchů je ještě hodně. Pro radost nás všech!“ Kdo z nás by řekl slovo proti přípitku vedoucího výpravy Ludvíka Uhlíře?

Čtyři týdny daleko od vlasti, a přece mnoha pouty spojeni s domovem. Ale přes to všechno – doma je doma. To už je docela věcné a příjemné konstatování. Tak ať se ti, Jáno Popluháre, sladce spí. Přijdou nové dny, nové cesty, nové úspěchy. Jistě přijdou! I proto, že máte domov, kam je radostí se navracet.

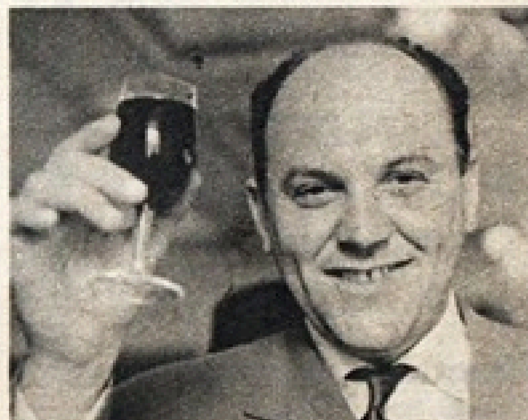

MS BEZ MÍČE

• fakta • cifry • fakta • cifry •

Ve 32 zápasech mistrovství světa bylo vstřeleno 89 branek, průměr 2,78 na jedno utkání.

V tabulce střelců je zaznamenáno 53 jmen, šest hráčů dalo po čtyřech brankách: Brazilci Garrincha a Vava, Albert (Maďarsko), Ivanov (SSSR), L. Sanchez (Chile) a Jerkovič (Jugoslávie).

Z 89 branek bylo 7 docíleno hlavou, 7 z pokutových kopů, 3 z trestných kopů a 6 bylo vlastních.

Nejčastější výsledek byl 3:1. Tímto skóre skončilo sedm zápasů. Šestkrát se hrálo 1:0 a stejný počet utkání se hrál 2:1.

Nerozhodných zápasů bylo pět. Čtyři z nich 0:0, pátý SSSR v. Kolumbie 4:4 – to bylo také nejvíce branek dosažených v jednom zápase.

Dvě nejvýraznější vítězství: Maďarsko–Bulharsko 6:1 a Jugoslávie–Kolumbie 5:0.

Střelci deseti evropských mužstev dali 51 branek, střelci šesti jihoamerických týmů (včetně středoamerického Mexika) 38 branek.

Na soupiskách 16 mužstev bylo zapsáno 352 hráčů, z nich v Chile hrálo 251. Třicet sehrálo maximální počet 6 zápasů. Bylo to deset Brazilců, po sedmi reprezentantech ČSSR a Jugoslávie a šest Chilanů.

Brazílie měla tým s nejvyšším věkovým průměrem hráčů: 29,7 let. Další mužstva, která se probojovala mezi poslední čtyři: ČSSR 26,2 – Chile 26 – Jugoslávie 24,1 let. Nejmladším mužstvem byli Uruguayci: průměr 23,5 leta.

Nejstarší hráč, brazilský obránce Nilton Santos, měl 37 let. Nejmladšímu, italskému záložníkovi Giovannimu Riverovi, chyběly tři měsíce do 19 let.

Mexický brankář Antonio Carbajal se v Chile zúčastnil mistrovství světa počtvrté. Třikrát hráli na MS naši Novák a Pluskal, Brazilci Didi, Nilton Santos a Djalma Santos, Maďar Grosics, Mexičan Cardenas a Schäfer z NSR.

Z hráčů, kteří nastoupili v Chile, sehrál nejvíce mezistátních utkání Puskas 93 (z toho 88 za Maďarsko), Grosics 86, N. Santos 85, D. Santos 82. Z našich hráčů Novák 65 a Masopust 50.

Ze šestnácti trenérů byl nejstarším západoněmecký Herberger (65) a nejmladším chilský Riera (39).

Třicet dva zápasy mistrovství světa zhlédlo 845 000 diváků, průměr na jedno utkání 26 406 diváků.

Největší návštěva byla při zápase Chile–Brazílie – 80 000 diváků, nejmenší při utkání Anglie v. Bulharsko, pouze 3000.

Nejvíce diváků zhlédlo zápasy mužstva Chile: 325 000; mistry světa Brazilce vidělo 226 000, naše reprezentanty 132 000 diváků.

Město, či vlastně dvojměstí, v němž naše výprava prožila většinu svých chilských dnů. Vpředu Valparaiso, v pozadí Vina del Mar. Spisovatel Jan Drda o nich ve své knize Horká půda napsal: „Valparaiso … Vždyť toto slovo znamená vlastně Rajské údolí a jeho panoráma tento název hluboce opravňuje. Ale když jsme Valparaiso ohledali a ohmatali jaksi zblízka, ustoupila jeho přírodní krása před něčím druhým, ještě silnějším … Tu dole, zblízka, je to živé, prací a bojem vroucí, olejem, mořským pachem i průmyslovou špínou poznamenané, námahou napjaté a výbušné proletářské město … A řekl-li jsem Valparaiso, měl jsem skoro jedním dechem říci Vina del Mar. Neboť Vina del Mar čili Vinice mořská se má k Valparaisu jako naše Podmokly k Děčínu či jako Brandýs ke Staré Boleslavi. Jenže v těch místech, kde je mezi Brandýsem a Boleslaví labský most, je mezi Valparaisem a Vina del Marem mořská zátoka, přes kterou funí motorové čluny, parní i jiné prámy a pramice, bárky, uhláky, remorkéry a podobná zařízení.

Takový byl příjemný zvyk Brazilců před každým utkáním. Předali svým soupeřům pytel nejlepší kávy. Na snímku vlevo kapitán Španělů Gento, vpravo jeho brazilský kolega Mauro.

Probojovat se po utkání do šatny nebyl na chilských stadiónech nejměkčí oříšek. Nilton Santos se už za dozoru policistů dostal z nejhoršího. ▶

Snímky v tomto čísle jsou od fotoreportérů brazilského listu A Gazeta Esportiva speciálně pro Stadion, od zahraničních agentur (prostřednictvím ČTK) a od fotoreportérů Stadionu.

Na hlávách pravá gaučovská sombrera, přes ramena pestrá chamanta – a jsou z Masopusta, Kvašňáka a Pluskala téměř ryzí Chilané. Téměř . . .

Všude jsme našli přátele. Jednou i zásluhou zahraničního vysílání Československého rozhlasu, jehož posluchači mají v Chile vlastní klub.

Přetěžko by se počítalo, kolik takových a podobných snímků z přátelských setkání s Chilany se objeví v albech členů československé výpravy. A kolik jich bude v Chile? Nespočitatelné!

15 000 km od staré vlasti

Seděli jsme v letadle a loučili se s Evropou. Z Prahy do Ženevy byl pouhý skok – 775 km, a k tomu jsme potřebovali jen hodinu času. Do Lisabonu už to bylo trochu delší – 1590 km. Ale teprve když jsme měli pod sebou vlny Atlantiku a mířili do Dakaru, abychom se alespoň na chvíli opřeli o Afriku, odvážili jsme se sečítat. Vyšlo z toho číslo, nad kterým se přece jen hlava zatočila: Praha–Santiago 15 000 km.

Svět je dnes malý, turbovrtulovému letadlu stačí na tuhle trať pouhých 24 hodin. Ale co je to platné, vrásky z čela nesetřeš. Co nás v tom úzkém pruhu země za Andami čeká? Jakými těžkostmi se budeme muset prokousat, než nastoupíme za čtyři neděle zpáteční cestu?

Když se naše letadlo přehouplo přes vysoké Andy, neuvěřitelně rychle se sneslo na santiagské letiště. Nic jiného mu totiž nezbývalo, na jedné straně jsou velehory, na druhé moře, a tak nelze přistát nikde jinde než uprostřed. Ještě jednou pak vyvstala v mysli otázka: Bude na nás vůbec někdo čekat? Jak se vůbec dostaneme za našimi fotbalisty, kteří jsou ve Valparaisu už od včerejšího dne? Avšak obavy ustoupily dřív, než se mohly vůbec uplatnit.

Čekali nás nejen soudruzi z naší stálé obchodní mise v Santiagu, ale i první zástupce naší krajanské rodiny v Chile Benedicto Kocián. Známe ho u nás dobře, třebaže žije v Chile už plných padesát let. Vede v Santiagu tělovýchovný institut Vida sana (Zdravý život). Byl u nás v Praze na obou celostátních spartakiádách a je neúnavným propagátorem československo-chilského přátelství. Od prvních až do posledních hodin našeho pobytu v Chile jsme pak žili pod patronací našich krajanů. U pana Kociána to konečně ani nepřekvapilo, má stále nejužší styky se starou vlastí, ale přicházeli i další.

Někteří z nich trochu plaše. „To víte," říkali. „Nejdřív jsme sem jeli na půl roku, na rok. Pak přišla válka a vyšlo z toho šest let. Když bylo po ní, pomýšleli jsme na návrat, ale zase jsme si říkali: „Vždyť to bude ostuda vrátit se do vlasti bez peněz, tak to tady ještě pár let vydržíme. Jenže to už nám děti začaly chodit do španělských škol, léta utíkala a peněz příliš nepřibylo. A tak jsme tady a kdoví, zdali se domů ještě vrátíme."

Někteří z nich už byli ve staré vlasti alespoň na návštěvě, vrátili se a vyprávějí těm ostatním. Jiní, kteří se ani jednou nepodívali do staré vlasti, nemohou najednou a bez výhrad pochopit všechny změny, které se v naší zemi dějí, zvláště když jim západní propaganda strká před oči více než ochotně všechny možné lži a výmysly o životě za železnou oponou. Příjezd našich fotbalistů do Chile byl pro naše krajany velkým nezapomenutelným svátkem. Nevynechali jediného okamžiku, aby si s námi mohli porozprávět, aby nám pomohli v úloze tlumočníků, průvodců a rádců.

„Víte," říkali nám, „Chilané toho o Československu mnoho nevěděli, ale naši fotbalisté jim pořádně otevřeli oči. Nejen proto, že hráli dobře, ale zejména svou skromností a pěkným vystupováním. Tady v Chile žijí samozřejmě dva druhy Čechoslováků. My, kteří jsme sem přišli před lety a vzpomínáme stále s dojetím na svou vlast, a pak ti, kteří z Československa utekli po Únoru 1948. Nechceme tvrdit, že nám všichni z nich dělají ostudu, jsou výjimky, které potvrzují pravidlo. I mezi nimi se najdou alespoň už usazení a slušně žijící lidé. Jenže většina z nich sem vpadla jako dobrodruzi, jako za dob, kdy v Jižní Americe vládli španělští kolonizátoři. Co podvodů, krádeží a lumpáren tady vyvedli! Chilané jsou prostí, ale citliví lidé a mají oči dobře otevřené, třebaže evropským otázkám nerozumějí. Chvíli to trvalo, než roztáli. Jestliže jste však získali jejich lásku a obdiv, pak jste je získali na věčné časy! A ani nevíte, jak jste pomohli i nám. Naše krajanská obec tady není velká, ale má ve zdejším prostředí nesporně značné zásluhy především o hospodářský pokrok. Mnozí z těch poúnorových dobrodruhů byli schopni všechnu naši práci pošlapat. Teď se nám zde bude zase lépe žít a dýchat!"

Nebylo zápasu, na kterém by krajané společně se členy naší výpravy a soudruhy ze santiagské obchodní mise nevytvořili počtem malý, ale hlasově nesmírně vybavený ostrůvek, z kterého se po celých devadesát minut ozývalo radostné: Do toho, do toho! Naši krajané volali slova povzbuzení nejen na jedenáct fotbalistů, ale i daleko za moře, na vzdálenost celých těch 15 000 kilometrů. Do staré vlasti, na kterou nikdy nezapomněli a nezapomenou. Za všechny nám to pak ještě jednou řekl Benedicto Kocián. Je mu už 71 let a právě ho zlobil ischias, ale zrovna tak jako první den, i tentokrát byl s námi až na letišti, jako poslední nám stiskl ruce a přátelsky nás políbil: „Udělali jste nám tady největší radost za posledních dvacet let! Jsme všichni hrdi na to, že z naší staré vlasti jste sem přivezli nejen dobrý fotbal, ale i slova přátelství a míru. A že tato slova našla zde, v dosud chudé, ale mladé chilské zemi úrodnou půdu, že zasela pevné kořeny příštích vzájemných styků, které budou nyní jistě bohatší a oboustranně prospěšnější!"

JOSEF PONDĚLÍK

Stadion

A-06*21106

obrazový týdeník pro tělesnou výchovu

Redakce: Klimentská 1, Praha 1-Nové Město, telefon 66551-9. – Vydává Československý svaz tělesné výchovy ve Sportovním a turistickém nakladatelství v Praze.

Šéfredaktor: OLDŘICH ŽURMAN. Zástupce šéfredaktora: MOJMÍR CHALUPA. Fotografická část: JAROSLAV SKÁLA. – Redaktoři: VÁCLAV FOLPRECHT, JIŘÍ HOLUB, KAREL HRUBEC, ANTONÍN JIRKŮ, dr. JAN POLEŠOVSKÝ. – Fotoreportéři: ANTONÍN BAHENSKÝ, JOSEF PILMANN. – Výtvarný redaktor: KAREL CHMÍRAL.

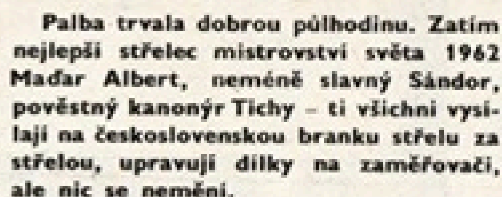
Zahraniční korespondenti: SOVĚTSKÝ SVAZ: Lidija Borodinová, Moskva. POLSKO: Stefan Rzeszot, Varšava. MAĎARSKO: Sándor Sebenyi, Budapešť. RUMUNSKO: Paul Ochi-Albi, Bukurešť. BULHARSKO: Boris Kjučukov, Sofia. NDR: Rolf Dietz, Drážďany. Peter Steffen, Berlín. JUGOSLÁVIE: Zvone Mornar, Záhřeb. ANGLIE: Montagu Mech, Londýn. ŠVÉDSKO: Carl Liliequist, Stockholm. FRANCIE: Yan le Floch, Paříž. ITÁLIE: Carlo Marcucci, Řím. ŠVÝCARSKO: Carl Frey, Basilej. NSR: Walther Martens, Brémy. RAKOUSKO: Karl Frick, Vídeň. HOLANDSKO: Jan Stender, Hilversum. ŠPANĚLSKO: Pedro Escamila, Madrid. KANADA: Leonard W. Taylor, Kitchener. BRAZÍLIE: Thomaz Mazzoni, Sao Paulo. KUBA: René Molina, Havana. MEXIKO: Armando Muniz Sánchez, Mexiko City. SJEDNOCENÁ ARABSKÁ REPUBLIKA: Mohamed Shemeis, Káhira. AUSTRÁLIE: Joe Galli, Melbourne.

Tiskne Svoboda, grafické závody, n. p., závod 1, S. M. Kirova 43, Praha 5-Smíchov. Rozšiřuje Poštovní novinová služba, objednávky a předplatné přijímají poštovní úřady nebo doručovatelé. Objednávky do zahraničí vyřizuje Poštovní novinový úřad, vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Cena jednotlivého čísla – 1 Kčs.

Reportáž na přání

B. Mráze z Kamenného Újezdce u Č. Budějovic, P. Norského z Frenštátu pod Radhoštěm, K. Doliny z Bojkovic a dalších.

Plánička jménem Schroiff

Palba trvala dobrou půlhodinu. Zatím nejlepší střelec mistrovství světa 1962 Maďar Albert, neméně slavný Sándor, pověstný kanonýr Tichy – ti všichni vysílají na československou branku střelu za střelou, upravují dílky na zaměřovači, ale nic se nemění.

Tomu nedáte gól!

Maďarsko prohrálo s Československem 0:1. Soupeř z druhého břehu Dunaje má zatím v Chile tyto výsledky: Španělsko 1:0, Brazílie 0:0, Maďarsko 1:0. Tři mužstva, která mají nejlepší střelce na světě, nedala Československu jedinou branku. Kde zůstal slavný Pelé, kde Garrincha, Didi, Puskás, Albert, del Sol, Gento, Vava, Tichy?

Tomu v brance ČSSR není skutečně možné dát gól.

Maďarští fotbaloví odborníci telefonují a telegrafují do budapešťských redakcí: „Brankáře Schroiffa nebylo možno za 90 dlouhých minut překonat. Za 90 krátkých minut . . . Takový výkon jsme ještě v životě neviděli . . ."

Tato smutná konstatování šla z Chile již v době, kdy diváci vběhli na hřiště, vzali Viléma Schroiffa na ramena a odnášeli ho do kabin.

Světový tisk psal unisono: Čím byl v roce 1934 pro své mužstvo v Itálii Plánička, to je nyní v Chile Schroiff.

Začali mu dávat různá jména: Nepřekonatelný muž v černém, Tygr s pleší, Zázračný Čechoslovák . . .

Pro nás je i po Chile a slavných fotbalových slavnostech stále stejným Vildou Schroiffem, málomluvným, jednoslabičným tvorem. Nikdy jsem ho neviděl rozrušeného. Vlastně viděl! Jednou ve vlaku jsme Schroiffa s Popluhárem výjimečně v kartách drtili. List mu v mariáši nešel a my jsme si Viléma dobírali: Ten mariáš hraješ zrovna tak, jako chytáš . . .

Jenže on už dlouho chytá velmi dobře.

V Křídlech vlasti v Olomouci měli v roce 1953 dva vojáky, kterým vlasy ubývaly překotněji, než je ve zdejších krajích obvyklé. Tadeáši Krausovi a Viliamu Schroiffovi. Ještě neměli pětadvacet, a kdo by je soudil podle vzhledu, považoval by je za vysloužilé. A to bylo skoro před deseti fotbalovými sezónami . . .

Schroiff patří do šťastné rodiny ročníku 1931, který dal našemu fotbalu skvělé postavy: Masopusta, Nováka, Moravčíka, Kačaniho. Úrodný ročník!

Učeň a příští automechanik Vilém Schroiff poprvé sebou házel o zem v dresu Admiry XIII v Praze. Když se do chytání pořádně zakousl, nechal boxování v dorostu. A proč z těch jedenácti míst fotbalové jedenáctky si vybral právě místo s tím nejsmutnějším údělem? Od malička ho bavilo sebou házet, letět vzduchem. Tvrdé pády jsou mu dosud největším potěšením. Padne a odrazí se jako guma. Dobrá guma, dobrý brankář.

Tvrdé, nezhýčkané chlapství slavilo úspěch také na stadiónu Suazalito ve Viña del Maru. Martinez srazil Schroiffa pěstí a přídavkem ho kopl do čela. Všichni jsme z masa a kosti, nedá se říci, že pro Schroiffa to nic nebylo. Otřepal se: Teď teprve udělám všechno, aby mi slavní španělští fotbaloví milionáři nedali gól!

Ba, hubený účet udělali.

Admira XIII v Praze, Křídla vlasti v Olomouci. Potom nová sportovní éra ve fotbalovém městě, v Bratislavě. Z okna bytu se díval Schroiff na trávník Slovanu a odpoledne trénoval tak usilovně, že to bylo k nevíře.

Bratislavští ho přivítali velmi srdečně. Funkcionáři hovořili o výborném tahu, který udělali, diváci o tom, že nebudou prožívat tolik nervózních chvil před brankou domácích. Mluví tak stále častěji a častěji. A mnozí se Vildovi smějí, že je věčně skromný, že obdivu jaksepatří nevyužije . . .

Schroiff jel poprvé na mistrovství světa v roce 1954. Tehdy si však nezachytal, protože jsme jeli domů dříve, než to bylo příjemné. A pak – Schroiff měl nevýhodu: dostal se do údobí generace výborných brankářů: Rajmana, Dolejšího, Pavlise, Stacha, Jonáka. Koho postavit? Raději zůstat při osvědčených. Musel čekat na příležitost. Trpělivě. I rozmrzele. Proč by také ne!? Hned po jeho příchodu do Bratislavy vyhrál Slovan ligu a novopečený mistr sportu v brance nedostal v osmi kolech nejvyšší fotbalové soutěže jediný gól. A přece byl Schroiff jen kandidátem národního dresu. Příslušnost v mužstvu Československa měl tehdy právě tak nejistou jako letos před odletem do Chile . . .

V letech 1954–62 chytal Schroiff v reprezentačním mužstvu 26krát. Jubilejní třicítka přišla v den, o kterém psaly světové sportovní deníky: V utkání proti Maďarsku byl nejlepším z mužstva Československa brankář!

Pěkně oslavené jubileum! Výkon hodný jubilea!

Manžel bývalé československé reprezentantky v košíkové Meszárošové, otec rodiny a vynikající brankář dosáhl vrcholu sportovní kariéry. Ročník 1931 došel na vrchol Olympu, když měl 31 let.

Při tréninku hrají brankáři rádi v poli. Chtějí si vyměnit roli, dávat góly. Být roky věčně v defenzívě a čekat, až přijde soupeř s takzvaně zlými úmysly, není nicslastného. Také Schroiff hraje rád v poli. Když však uslyší hvizd rozhodčího, dávajícího povel k zahájení utkání, opět musí stát mezi bílými tyčemi. Plných 90 minut soustředění na situaci, ať se na slunci dělají před očima mžitky nebo v zimě křehnou svaly.

Brankář, to není jen hráč, to je také povaha! Nejde-li některému z mužstva hra v poli, více zapne jiný (nebo se chytrácky postavím tak, aby mi nikdo nemohl přihrát), ale brankář nemůže nikdy pauzírovat! Kdo uzná strážci čistého skóre, že neměl náladu chytat pořádně?

Schroiff nečeká na takové poshovění. Proto dřel i v sebevšednějších zápasech vždy naplno. Přišel svátek v Chile. Až bude fotbalová historie jednou hovořit o největších postavách, určitě tam bude figurovat podivné jméno, které má tolik variant. Kdo, prosím vás, víte, zda se Vilém píše Schroiff, Schroif, Šrojf, Šrojf, Schrojjf nebo Schroijf? Určitě však celý svět je jednotný v názoru, že jde o velkého československého brankáře, nejlepšího z nejlepších. Zastínil v Chile celou plejádu jiných – a tam už byli nějací velikáni!

SNÍMEK JOSEFA PILMANNA

JAN NOVÁK